

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0030 OSLO

Deres ref	Vår ref	Dato
14/3576	15/276-	26.05.2015

Høring - endring av matrikkelforskriften

1. Saken gjelder

Det vises til høringsbrev 12. februar 2015 med forslag til endringer i matrikkelforskriften. Forslagene til endringer bygger på enkelte lovbestemmelser i jordskifteloven (2013), forarbeider til den nye loven og vurderinger som er gjort av arbeidsgruppen som fikk i oppdrag å fremme forslag til endringer i matrikkelforskriften.

I jordskifteloven § 6-30 er det fastsatt at jordskifteretten skal rapportere til matrikkelmyndighetene om at det er satt fram krav om sak, og om resultatet av saken. I § 3-35 er det fastsatt at jordskifteretten kan skape nye matrikkelenheter og slå sammen matrikkelenheter. Det er videre i § 6-29 fastsatt at jordskifteretten som del av sitt arbeid skal merke og koordinatfeste grenser som blir fastsatt i et jordskifte eller en dom. Reglene innebærer at jordskifterettene og matrikkelmyndighetene skal samhandle med sikte på at opplysningene i matrikkelen blir riktige underveis ("jordskifte krevd") og etter at saken er behandlet i jordskifteretten. Reglene innebærer dessuten at matrikkelmyndighetene ikke kan endre grenser mens jordskifteretten har en sak til behandling. Samhandlingen som reglene legger opp til, kan forhindre at private og offentlige beslutninger om arealbruk og eierforhold blir tatt på sviktende grunnlag.

Jordskifteloven (2013) inneholder i motsetning til jordskifteloven (1979) ikke nærmere regler om hvordan samhandlingen skal skje. I Prop. 101 L (2012-2013) som ligger til grunn for den nye loven, er det lagt opp til at det i forskrift med hjemmel i matrikkelloven kan fastsettes tekniske krav til hva jordskifteretten skal levere til matrikkelen. Det er videre lagt til grunn at plikten til å levere opplysninger til matrikkelen ikke gjelder resultatet av saker som bare gjelder regler for jakt, fiske, beite med videre, dvs. rettigheter som bare blir tinglyst uten at de

blir ført i matrikkelen. Plikten gjelder heller ikke endringer i partsforhold. Behovet for en tjenlig rekkefølge mellom matrikkelføring og tinglysing i forbindelse med ulike saker er tatt opp.

En arbeidsgruppe bestående av representanter for matrikkelmyndighetene og jordskifterettene har utarbeidet forslag til endringer i matrikkelforskriften i tråd med intensjonene i forarbeidene til jordskifteloven. Arbeidsgruppa som har gjennomgått behovet for endringer i forskriften gir uttrykk for at det sannsynligvis er større behov for endringer i holdning, kommunikasjon og kompetanse vedrørende matrikkelen enn i selve regelverket. Departementet har merket seg dette, og tilrår at endringene i matrikkelforskriften snarest følges opp ved at føringsinstruksen for matrikkelen oppdateres i forhold til nytt regelverk. Vi tilrår dessuten at det gjennom kurs og holdningsskapende arbeid i forbindelse med endringene i reglene legges til rette for at samhandlingen mellom domstolene og matrikkelmyndighetene kan bli best mulig.

Landbruks- og matdepartementet mener det er svært viktig at endringene i matrikkelforskrift, matrikelinstruks og saksbehandlings/IKT-systemer mv. er på plass når ny jordskiftelov (2013) trer i kraft 1. januar 2016. Forslagene som er til høring nå legger til rette for at det kan skje.

2. Matrikkelføring av krav om jordskifte (matrikkelforskriften § 46)

Landbruks- og matdepartementet støtter forslagene til endring av matrikkelforskriften § 46. På sikt bør det legges opp til automatisk utveksling av informasjon fra jordskiftedomstolenes saksbehandlingssystem til matrikkelen.

3. Matrikkelføring av gjennomført sak (matrikkelforskriften § 47)

3.1 Hjelpelinjer og hjelp punkter

I Prop. 101 L (2012-2013) er det påpekt at endringene i matrikkelforskriften og føringsinstruksen for matrikkelen må ta høyde for at jordskifteretten er en domstol der disposisjonsprisnippet gjelder. Prinsippet innebærer bl.a. at retten bare kan ta stilling til spørsmål partene har krevet avgjort (for eksempel den eller de grensene partene vil ha avklart). En avgjørelse fra jordskifteretten vil derfor ikke alltid tilfredsstillende matrikkelens krav om at alle eiendomsteiger skal bestå av lukkede polygoner. Både jordskifterettene og matrikkelmyndighetene må legge til rette for at dette ikke fører til problemer. I Prop. 101 L er det vist til at jordskifterettene bør være oppmerksomme i forbindelse med "tilskjæringen" av saken. Hvor påstandene fra partene fører til at grensen partene krever fastsatt ikke henger sammen med andre grenser, bør jordskifterettene gjøre partene oppmerksomme på det. Løsningen i matrikkelen er å legge inn de rettslig fastsatte grensene i matrikkelen sammen med hjelpelinjer (tilkobling jordskiftesak, om nødvendig fiktiv grenselinje) som føres fram til nabogrenser som ikke er fastlagt gjennom saken jordskifteretten har behandlet.

Landbruks- og matdepartementet støtter endringene i § 47 andre ledd jf. § 38 første ledd bokstav c som innebærer en synliggjøring av praksisen ved matrikkelføringen. Forslaget viser også at føringen av hjelpelinjer anses som en intern del av matrikkelføringen. Vi tiltrer i den forbindelse den rollefordelingen som går fram av høringsnotatet s 18 slik at kommunen ikke kan kreve informasjon ut over det som er en del av saken jordskifteretten har til behandling. Det uttales bl.a. om dette at: ” Kommunen vil for eksempel selv måtte sette hjelpelinjer uten at dette framgår direkte av dokumentasjonen fra retten.”

Landbruks- og matdepartementet legger etter dette til grunn at hensynet til disposisjonsprinsippet er godt ivaretatt gjennom forslagene til endring. Endringene bør imidlertid følges opp i føringsinstruksen for matrikkelen slik at også omtalen av føring av saker for jordskifteretten oppdateres. Videre bør det vurderes om hjelpelinjer og hjelpepunkt kan presenteres på en bedre måte enn i dag, slik at brukerne av matrikkelen lettere kan se forskjell på hjelpelinjer/-punkter og gjeldende grenser.

3.2 Frister for føring i matrikkelen

Føring av matrikelopplysninger skal iht. forskriften § 19 (4) skje straks meldingen er mottatt. (1) og (2) i samme bestemmelse inneholder imidlertid lengre tidsfrister. Det innebærer at den endelige føringen av grenseforløp mv. høyst sannsynlig vil skje på et senere tidspunkt. I saker fra jordskifteretten kan denne løsningen innebære at opplysningen i matrikkelen om at sak for jordskifteretten er krevet fjernes før resultatet av jordskifterettens avgjørelse er ført i matrikkelen. Departementet mener det er uheldig. Vi foreslår at det løses ved at det fastsettes følgende nytt annet punktum i forskriften § 47 (2): *Opplysninger etter § 46 fjernes når resultatet av jordskifterettens avgjørelse er ført.*

3.3 Nytt brukstilfelle i matrikkelen

Landbruks- og matdepartementet er oppmerksom på at etterslepet på føring av saker fra jordskifteretten inn i matrikkelen er på mer enn seks uker i enkelte kommuner. Dette er uheldig. Vi antar at arbeidsgruppas forslag om et nytt brukstilfelle i matrikkelen ”Føring av jordskiftesak” vil kunne lette arbeidet med å føre saken. Opplysningene om hvordan kompliserte saker fra jordskifteretten skal føres vil da være samlet, noe som legger til rette for at føringene vil kunne gjennomføres raskt og riktig. Vi tilrår en slik løsning.

4. Henvisninger til jordloven § 12

Landbruks- og matdepartementet vil benytte anledningen til å gjøre oppmerksom på to inkurier i gjeldende matrikkelforskrift. I §§ 34 første ledd bokstav c og 45 første ledd bokstav b er det vist til jordloven § 12 fjerde ledd. Jordloven § 12 ble endret i 2013, og rett henvisning skal i dag være sjettede ledd. Landbruks- og matdepartementet foreslår følgende endringer i disse bestemmelsene:

§ 34 første ledd bokstav c endres slik:

c) dokument fra kommunen som viser at grensejusteringen ikke fører til deling *i strid med jordlova § 12*

§ 45 første ledd bokstav b endres slik:

b) tilfredsstillt kravet til *hva som kan regnes som egen driftsenhet etter jordlova § 12 sjette ledd.*

5. Videre framdrift

Landbruks- og matdepartementet mener som nevnt ovenfor at det er svært viktig at endringene er på plass når den nye jordskifteloven trer i kraft. Departementet ber på denne bakgrunn om å bli holdt orientert om fremdriften i forskriftsarbeidet, og samarbeider gjerne om de forskriftsendringene som gjelder forholdet til jordskifterettene.

Med hilsen

Inger Grette (e.f.)
avdelingsdirektør

Ingrid Aasen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer